

Izhaja vsak petek. Naročnina 6 Din mesečno, 15 Din četrtletno. Za in-
zemstvo 10 Din mesečno. Uredništvo in uprava Ljubljana, Delavski dom.
Karla Marksa trg 2, dvoršice. Čekovni račun 14.577. Lastnik in izdajatelj
Aljož Kusold, Ljubljana. Odgovorni urednik Albert Hlebec, novinar, Ljub-
ljana, Karla Marxa trg št. 2, Tiska tiskarna »Slovenija«. Za tiskarno odgo-
voren: Alojzij Höfler v Ljubljani.

Vsak obrat, vsaka vas imej dopisnika za „ENOTNOST“.

ENOTNOST

DELAJSKO - KMEČKI LIST

Delavci, kmetje in vsi zatirani narodi, združite se!

»ENOTNOST — je velika stvar in veliko
geslo. Toda delavski stvari je potrebna enotnost
marksistov, a ne enotnost marksistov s takimi,
ki marksizem pačijo ali mu celo nasprotujejo.«

Trije Leninovi nauki. Ob četrti obletnici njegove smrti.

Po velikih parlamentarnih in zadružniških
uspehih evropske, zlasti nemške, socialne de-
mokratijske koncem minulega stoletja, je padel
debel prah na znanstvena dela Karla Marxa.
V teoretični mlakuzi, v katero so jo potegnili
revizionisti na znanstvenem polju in oportuni-
stični parlamentarci in konsumariji na politi-
čnem, se je bila bujno razrasla privlačna krita-
tita »praktičnega«, »konstruktivnega« dela
za socializem. »Reformno delo«, to je bila temeljna
misel vsega tedanjega socialnodemokratskega
dejanja in nehanja. »Reformirati« kapitalizem
in ga prilagodevati delavskim masam, dokler
bomo napravili iz njega socializem. V takih za-
blodah so mogli živeti samo »špisariji«, ki so se
bili razvili in povzpeli do delavskih voditeljev
v daljši mirni dobi kapitalističnega razvoja.

Rusija je preživljala ob koncu minulega
in začetku sedanjega stoletja burneške sroke
v razvoju svojega gospodarstva in zato tudi svo-
jega političnega življenja. Zato nikako čudo,
če je prišel ravno od tam mož, ki je z drugimi
očmi gledal tudi na razvoj kapitalizma na za-
padu in končno na vsem svetu. Ta mož je bil
Lenin. Otrsel je temeljito prah z Marxovih del
in tako postal kaj kmalu ne ravno priljubljen
delegat kongresov II. Internacionalne.

Prvi njegov nauk, ki je razburjal socialno-
demokratske očake je bil NAUK O BOJU
PROTI VOJNI NEVARNOSTI. Na podlagi svojih
marksističnih študij o razvoju kapitalizma,
je Lenin uvidel, da se Evropa bliskovito pribli-
žava ogromni vojni, ki tvori nedogledne nevar-
nosti za proletarijat. Taka vojna mora porušiti
tudi fundamente kapitalistične produkcije. V
tem svojem jasnem predvidevanju započne os-
njeviti boj proti socialnodemokratski politični
praksi, čigar temeljna nota je vedno: priprava
proletariata na bližajočo se svetovno vojno, or-
ganiziranje proletariata v resnične bojovne or-
ganizacije, stalen boj proti vojni in izkoristitev
vojne za proletarijski končni cilj.

Socialna demokracija je bežala od tega na-
uka kakor verna duša od peklenskega ognja.
Hotela se je poravnati z Leninom na »splošno
stavko« ob izbruhu vojne. Toda Lenin se je
smejal ti lepi, prazni socialnodemokratski frazi.
On je povedal vnaprej, da je »splošna stavka ob
izbruhu vojne« samo lepa fraza, za katero se
hoče socialna demokracija skriti, da bi izgrala
resnično delo proti vojni in za strmoglavljenje
kapitalizma. Njegov nauk je učil: da se mora
proletariat stalno boriti proti vojni, da je treba
delavstvo stalno pripravljati na to nevarnost,
ker, ko je buržuazija pripravila in napovedala
vojno, tedaj je za napoved splošne stavke že
prepozno.

Drugi velik njegov nauk, ki ga socialna de-
mokratijska ni mogla razumeti in ga tudi še dan-
es ne razume, niti ga bo ona mogla kdaj raz-
umeti, je nauk O KMEČKEM VPRAŠANJU IN
O SODELOVANJU KMEČKIH MNŽOČ V
OSVOBODILNEM BOJU PROLETARIATA.
Socialna demokracija je smatrala sebe vedno
za zgolj delavsko stranko in praktično ni hotela
imeti dosti opraviti s kmetom. Njeni teoretični
so včasih tudi študirali agrarno vprašanje
(Kautsky), toda njihove teorije so bile brez
praktične vrednosti, utopistične. Socialna de-
mokratijska ni šla nikoli čez naštevaje, kaj bo na-
pravila za kmeta v parlamentu ali v sociali-
stični državi, ki pa je bila zavita v meglo sod-
nega dneva.

Lenin je postavil to vprašanje popolnoma
drugače. Lenin je povedal jasno, da brez sode-
lovanja kmeta v boju za socializem ni socia-
lizma. Proletariat ima v kmetu najboljšega za-
veznika. Zato pa mora biti tudi vsa politika pro-
letariata usmerjena tako, da si to dragoceno
zaveznitvo pridobi. Samo delavec in kmet v
najtrdnjšem zaveznitvu moreta vreči kapita-
lizem. Pri tem pa mora biti delavec voditelj
kmečkih množic v tem osvobodilnem boju, ako
naj bo uspešno dobevojen.

Dogodki v Rusiji so potrdili v vsem obsegu
to Leninovo tezo.

Treji ephalni nauk Leninov je bil NAUK
O SAMOODLOČBI NARODOV in izkorišča-
nju nacionalnih bojev za osvobodilni boj prole-
tariata. Socialna demokracija je šla mimo na-
cionalnega vprašanja. Ona ga je odpravljala s
puhlo frazo, čes, da bodo v socializmu rešena
vsa narodnostna vprašanja in da se moramo
torej boriti za socializem. Praktično pa je vsaka
socialna demokracija bila nacionalistična in je
podpirala (kakor se danes naši socialisti) svojo
buržuazijo v zatiranju in raznarodovanju tujih
narodov.

Lenin zahteva podpiranje vseh zatiranih
narodov in se zlasti kolonialnih, proti svoji lastni
buržuaziji. Proletariat se mora boriti na strani
zatiranih narodov proti njenim zatiralcem. On
mora z bojem dokazati, da ne stoji na strani
lastne buržuazije. On mora zahtevati osvobodit-
ev vseh narodov brez ozira na svojo državo.
On ne sme zahtevati od njih niti, da ostanejo
v federativni ali avtonomni zvezi. Vsak narod
ima popolno pravico do popolnoma svoje dr-
žave in je samo od njega odvisno, če hoče ali
če neče živeti v kak zvezi z drugimi narodi.
Socialist hegemonističnega naroda podpira brez
pridrzkov vsak narod v njegovem osvobodilnem
boju; socialist zaslužnjenegega naroda se bori na
strani svojega naroda, opozarjajoč ga na so-
družne zveze s proletariatom naroda, ki ga sedaj
zatira.

Lenin in njegova stranka sta ta nauk iz-
vedla tudi v praksi.

S temi tremi nauki je Lenin strmoglavil
kapitalizem v Rusiji. S temi tremi nauki pa je
Lenin tudi zabil železno zagojdo med prole-
tariat in socialnodemokratske voditelje. Na teh
treh vprašanjih spoznava proletarijat njihovo
vrednost. Na teh treh vprašanjih sprašuje tudi
slovenski delavec našim socialistom vest. Na
teh vprašanjih najhitreje uvidi, da socialistični
voditelji niso z njim, temveč s kapitalom.

An.

— Poljska in Litva. Ženevski mir med Poljsko in
Litvo je trajal ravno čez praznike. Litovski ministrski
predsednik, Voldemars, neče pristopiti poljskega po-
slanca, dokler Poljska ne prizna Vilna Litovski. To pa
se bo zgodilo, kakor izgleda, šele tedaj, ko bodo vla-
dali na Poljskem delavci in kmetje.

O proračunu Delavske Zbornice (DZ).

Organizacije in delavstvo sploh doslej ni nikdar so-
odločalo pri sestavi proračuna DZ. Za 12. februar je
zopet sklicana plenarna seja DZ, na kateri bodo imeli
izvoljeni delegati vsaj malo prilike iznesti mišljenje
delavcev o delu DZ. Opozarjamo sodruge, da od izvo-
ljenih delegatov zahtevamo, da jim na sestankih pred-
ložijo načrt proračuna DZ, katerega so vsi delegati že
sprejeli. O delu DZ in o njenem proračunu bo morala
spregovoriti tudi pokrajinska strokovna konferenca, ki
je sklicana za 4. in 5. februar in zato je treba, da se po
vseh krajih vršijo diskuzije o teh vprašanjih, da
bodo delegati prišli na obe konferenci pripravljeni. —
V »Enotnosti« bomo objavljali svoje in mišljenje delav-
cev o teh zadevah, da olajšamo sodrugom diskuzijo.
Danes objavljamo dopis delavca, ki podaja svoje mišlje-
nje k predloženemu proračunu.

Uredništvo.

Ne bom dolgočasen ne dolgozeven. Le nekaj
pomislekov bi rad povedal.

Delavska zbornica ima preračunjenih za pri-
hodnje leto 2.450.000 Din dohodkov. Od tega ne
bogve kaj znatnega zneska je odmerjen za plače,
davke in zavarovalnine funkcionarjev znesek
466.560 Din. K tej svoti se mora dodati še razne
dijete, prenočitnine in komisije. Razume se, da nam
ne pade niti na kraj pameti misel, da bi očitali
uradniškim plačam. Lahko pač rečemo, da z ozirom
na skromnost krogov, od koder se dohodki DZ
stekajo, se nam zde nekatere plače višjih funkci-
onarjev previsoke. Ampak za to ne gre. Konstatir-
ati smo hoteli le dejstvo, da od razmeroma ne-
velike svote dohodkov gre za same plače skoro
cela petina.

Izdatki za kulturni odsek v Ljubljani so bogati
273.320 Din. Le škoda, da nimajo delavci od vsega
tega pravzaprav nič. Citalnica je premajhna. Za
izposojene knjige morajo itak plačevati poseben
prispevek (ki ni izkazan med dohodki DZ). Med
tem pa hira edina resna delavska kulturna usta-
nova »Svoboda«. Njene knjige pri DZ se bodo ob-
rabile in škoda za »Svobodo« bo velika. Višja od
odškodnine, ki jo dobiva. Razen tega se dela, pra-
vijo, tudi na to, da bi se potom raznih političnih
vplivov »Svobodo« sploh zatrl. To ne bi bilo do-
bro. Kulturni odsek DZ preide lahko že jutri v
absolutne klerikalne roke. Gospod Gosar posadi
v DZ svojega komisarja, pa imamo, delavci, svoj
kulturni odsek. Delavstvo mora za svojo izobraz-
bo skrbeti potom docela svojih kulturnih institucij,
kamor ne more vlada posaditi komisarja, ki bi naj
diktiliral kulturno smer. Tega bi se morali zavedati
tudi ljudje pri DZ. Vsaj taki, ki nosijo reče obrat-
nice.

Čisto odveč pa je, po našem mnenju, da DZ
honoriira še posebej knjigovodno in blaginjarja.
Sledeč temu nad vse čudnemu sistemu ne bi v no-
benem javnem podjetju smela biti blaginjar in
knjigovodja med uradniki. Uradniki so pač izvrš-
ilni organi upravnih odborov. Te dve postavki bi
lahko odpadli.

Politični položaj Jugo- slavije.

Zunanepolitični položaj Jugoslavije je tak, da
je začel vzemirjati celo buržuazne politike. Raz-
buržoazje je namreč začel tiste buržuazne politike, ki
so si ohranili še nekoliko zvez s kmečkimi mno-
žicami in ki niso ravno prišleli na politiko piča
nosa. Voditelj srbske kmečke stranke, dr. Joca Jo-
vanović, je napisal za Božič v nemških listih svoje
mnenje o politični orientaciji Jugoslavije in prihaja
do zaključka, da se mora Jugoslavija preorientirati
in v svojem gospodarstvu in v svoji zunanji poli-
tiki nasloniti na Nemčijo in Sovjetsko Unijo. Od
nemške orientacije — pravi Jovanović — nas loči
sicer problem priključitve Avstrije k Nemčiji, toda
ta priključitev danes ne tvori nikake neposredne
nevarnosti — sicer pa je v razvoju dogodkov ne-
izogibna in se bo prej ali slej izvršila, pa če je nam
prav ali ne.

Ta izvajanja gospoda Jovanovića so napravila
na jugoslovansko buržuazno javnost zelo mučen
vtis. Mučen gotovo zato, ker so zadelo v živo.
»Slovenec« je posvetil izvajanjem Joca Jovanovića
dolg uvodnik, ki je bil poln velike zadrege. Tudi
»Slovenec« priznava, da bi bilo z gospodarskih in
političnih vidikov potrebno, da se približamo Nem-
čiji in Sovjetski Uniji in da je vprašanje priključitve
Avstrije k Nemčiji stvar, ki je neizogibna in ki bi
ne smela tvoriti nikakega resnega povoda, da se mi
ne orientiramo v smeri rusko-nemške mirovne
zunanje politike; toda ... Tu prihaja oni strašni
»toda«! Orientirati se tako, kakor zahtevajo naši
gospodarski in politični interesi in kakor srčno želi
vse naše delovno ljudstvo, to bi bilo — pravi »Sle-
venec« — odreči se francoskemu prijateljstvu in
pa razbiti Malo antanto. Joca Jovanović govori, po
»Slovenčevem« mnenju, zato tako, ker ni jugoslo-
vanski minister, če pa bi bil, potem bi moral delati
vse to, kar delajo danes vsi jugoslovanski ministri.

Naša vodilna buržuazija se gotovo ni zave-
dala, kako strašno obsodbo je izrekla s tem pri-
znanjem nad svojo zunanjo politiko in vobče nad
vsem svojim političnim in gospodarskim delom.
Buržuazija nam danes sama priznava: »Jaz sem,
da vodim vse ljudstvo in vse gospodarstvo po na-
paci in silno nevarni poti, tudi jaz imam zvezane
roke«! Tako ne govorijo več predstavitelji svo-
bodne države, svobodnih narodov, tako govorijo
vazali, tako govori polkolonica.

Danes je vsakomur pri nas znano, da smo
okrog in okrog obdani od samih nam sovražnih
držav. Ravno tako pa bi moralo biti tudi že vsako-
mur jasno, da se je vsa Evropa razdelila v dva
tabora: v francoskega in angleško-italijanskega, ki
tekmujeja med seboj, kateri bo združil več evrops-
kih držav in državcev pod svojo komando za po-
hod na Sovjetsko Unijo. — Le-ta je vsemu kapi-
talističnemu svetu enako trn v peti in kar jih še
loči, je samo razdelitev plena in pa nevarnosti, ki
jih čakajo ob takem pohodu doma, Mali narodi pa
tvorijo pri tem obračunavanih med angleškim in
francoskim kapitalom zopet samo drobiž. Anglija
je žrtvovala Italiji Albanijo in nobenega dvoma ne
more biti, da ji bo prepustila v odločilnem trenutku
tudi svobodne roke v Jugoslaviji. Vse odvsi samo
od ugodnega momenta.

Vzemimo položaj kakršen se nam kaže:

Ali nam nudita Francija in Mala antanta do-
volj garanciji za naš obstoj v bližajočem se neiz-
ogibnem svetovnem konfliktu? Slepi bi morali biti,
da bi mogli temu pritrlditi. Italija in veš Balkan je
proti nam. Madžarska se na novo oborožuje in
sicer s pomočjo Italije in Anglie. Rumunija nam
je zvesta od izpremembe vlade. Avstrija in Nem-
čija bosta predvsem varovali svoj kožo in stre-
meli po ponovnem izhodu na Jadran, Jugoslavija
je torej v kletki in se ne bo mogla gani. Poleg

Zunanjim delegatom so poskrbeli nekaj peska
s tem, da so določili za posamezne industrijske
kraje po 1000 ali 2000 Din. Kaj naj bo to, ako ne
pesek v oči.

Docela nejasne so postavke strokovna izobra-
ba delavskih zaupnikov (100.000 Din), delavske
pomožne blaginje (50.000 Din), poklicna izbira (?)
(10.000 Din), delavski azili (50.000 Din).

Vse preveč je postavk »Razni izdatki.« »Ne-
predvidni izdatki.« Silno previsok je odstotek od-
merjen Osrednjemu uradu za pobiranje doklad
(190.000 Din) z 1.850.000 Din prispevkov.

Sicer pa: Kakšno strokovno izobrazbo se bo
dalo delavskim zaupnikom? Saj rdeči v DZ nimajo
niti v tem oziru prostih rok. Kdo bo vodil delavske
azile? Ali naj si delavci tudi potom DZ kujejo
svoje okove? Kaj ne sme biti več nobene usta-
nove, ki bi skrbela za razredno-bojeveno izobrazbo
delavca? Težki problemi, ki so nekateri ljudje na-
nje menda popolnoma pozabili.

Centralnemu tajištvu v Belgradu se mora
poslati celih 150.000 Din. Kaj ima slovensko delav-
stvo od tega? Ali se s tem denarjem plačuje srbi-
janske tajnike.

Za brezposelne pa mizerijo samo 50.000 Din
(v prejšnjem proračunu je bilo za brezposelne
300.000 Din!). Morda se bo kdo izgovarjal, da
brezposelnja podpora ni moralna. Ali je pa tako
visoko moralno, trošiti denar v brezpredmetne
svrhe? Za zaščito delavskih zaupnikov, ki je nujno
potrebna, niti vinarja! Ali bi bila tudi taka po-
pora nemoralna?

Pa si sicer oglejmo nekoliko skupne svote:
Uradniške plače Din 466.560
Honorar blaginiku in knjigovodji . . . 10.800
Osrednji, uradu za pobiranje doklad . . 190.000
Centralnemu tajištvu Belgrad . . . 150.000
Stroški za volitve delegatov 250.000
Stroški glavne skupščine 30.000
Pisarniški stroški 48.000
Razno 35.000

Skupaj za upravni aparat . . . Din 1.180.360

In še vse. Pri tem pa imamo prav mizerne po-
stavke za brezposelne, nobenega fیکا za zaščito
delavskih zaupnikov. Smešne postavke za izobraz-
bo na deželi. Med tem ni niti DZ niti njen kulturni
odsek v delavskih rokah.

Ako imamo 1.180.360 Din samih upravnih stro-
škov se z mirno vestjo lahko reče, da se dela z de-
narjem, kakor se ne bi vedelo odkod prihaja, ka-
kor da ni trdo prislužen.

Kakor rečeno, nimamo nič proti temu, ako se
uradniško dobro plača. Le zdi se nam, da je upravni
aparati pri DZ nad vse nepričakovano drag. Zlasti
še, če pomislimo, da služi DZ delavstvu manj kot
za oblast. Skoro bi rekli, da ovira razvoj strokov-
nih organizacij in prostih delavskih ustanov sploh.
Pa še kaj prihodnosti.

Delavec.

tega pa bodo njeni delavci in kmetje, vsled gospo-
darske in politične situacije, v kateri se nahajajo
po svetovni vojni, prav gotovo zelo »bojevitno raz-
položeni«. V takem boju naj bi delavci in kmetje
videli svoje interese?

Politika naše buržuazije v svetovnem kon-
certu je brez glave. Ona nas vodi v strašna trp-
ljenja, ne da bi nam mogla nuditi samo žarek
upanja. Naš politični in gospodarski položaj za-
hleva nujno preorientacijo. Mi smo v sporu z
vsemi našimi sosedmi in to nas grozovito vznemirja.
Jugoslavija lahko pomiri svoje prebivalstvo samo
s tem, da sklene prijateljske pogodbe z Avstrijo,
Nemčijo in Sovjetsko Unijo ter da brez pridrzkov
prizna popolnoma svobodno samoopredelitev vsem
narodom in tako tudi avstrijskim Nemcem. Če se
hoče Avstrija priključiti Nemčiji je to stvar avstrijs-
kega nemškega naroda. Slovenski delavci in
kmetje bodo to priključitev iz srca pozdravili in
zahtevali zase isto pravico svobodne samooprede-
litve. Slovenec ne maramo biti več moneta, ne
maramo biti več drobiž, s katerim izravnavajo
francoski in angleški kapitalisti svoje petrolejske
račune.

D. A.

„Živela republika de- lavcev in kmetov!“

V sredo se je vršila zapisnega demokrata
dr. Puca, ki je bil pred dvema meseci s 23 glasovi
od 48 izvoljen za ljubljanskega župana. Cela pa-
rada je trajala dobrih par minut, v katerih je
dr. Puc moral prisesti, da bo zvest vladarju (ne
ljudstvu, ki ga je izvolilo!). Veliki župan Vodo-
pivec je malemu županu Pucu držal pridigo, da
bi bilo dobro izvesti kanalizacijo Ljubljane, pa-
ziti na higieno in še več takih po ceni nesvetov
je dal veliki župan malemu županu »avtonomnega«
mesta Ljubljane.

Na koncu so demokratični odborniki poskusili
z običajno monarhistično manifestacijo, sodruga
Gustinič (ki je prišel v občinski svet mesto od-
stopivšega S. Marcela Zorja) in Lemež pa sta s
klici »Živela republika delavcev in kmetov« ozna-
čila stališče dekalistov k vprašanju monarhizma.
Klerikalci in radikali ni bilo k zapisnici, izostala
sta pa tudi socialisti Likar in Miklošič, da sta se
izognila odgovora na vprašanje: za ali proti re-
publiki?

Na prihodnji seji občinskega sveta bo poleg
volitve odsekov edina točka dnevnega reda: Ko-
rupcija demokratov in klerikalcev v 4letni dobi
gerentovanja in komisarenja.

3 mesece zapora za urednika „Enotnosti“.

Bivši urednik »Enotnosti« s. Jakob Pančur, ki
leži zaradi v bolnici, je bil prejšnji teden pri dežel-
nem sodišču v Ljubljani obsojen na tri mesece
zapora radi dopisa iz Zagorja »Arl: Živela Or-
juna«, radi katerega je bila 41. št. »Enotnosti« od
28. oktobra l. l. tudi zaplenjena. Kriv je bil spoznan
po § 53, ki govori o uvrsti kralja. Oproščen pa je
bil krivde po istem paragrafu radi članka »Vedno
bližje k vojaško-fašistični diktaturi« v isti številki
»Enotnosti«. Državni pravdnik s kaznijo od 3 me-
secev in z oprostitvijo vsled drugega članka ni bil
zadovoljen in se je pritožil.

Sodrug, branite vašo »Enotnost«. Pridobi-
vajte novih naročnikov, zbirajte za tiskovni sklad
in plačujte redno naročnino, da bo »Enotnost« še
boljša in še večja v kljub vsemu!

Poravnajte naročnino!

56 milijard poznanih državnih dolgov!

Najslabše spričevalo za podjetje, organizacijo
ali osebo je, če niti ne ve koliko dolgov ima. Tako
najslabše spričevalo zaslužio vse vlade v naši dr-
žavi, kjer ljudstvo niti ne ve, za koliko so ga vlade
že zadolžile pri raznih upnikih v inozemstvu in v
državi. Razne statistike dolgov krožijo in se objav-
ljajo, vse pa poudarjajo, da so vpoštevani samo
dolgov, ki so znani in da poleg teh obstojajo še
znatni drugi, o katerih se točno ne ve niti višine
niti pogojev posojila. Finančni minister sam je pri-
slišen izjaviti, da ne more povedati točnih števil
državnih dolgov, ker vlada v računovodstvu kaos.
Izgovarja se na svoje prednike, ti predniki pa
imajo zopet prednike in tako gre izgovarjanje la-
hko nazaj tja do turških časov.

V »Bankarstvu«, pri katerem se ljudje na take
stvari najbolj razumejo, je objavljena statistika dr-
žavnih dolgov, ki navaja sledeče dolgove:

- 1) 7% investicijsko posojilo iz leta 1921
196.050.000 Din;
- 2) 4% investicijsko posojilo iz leta 1921
125.390.000 Din;
- 3) 2½% vojna odškodnina 4.202.606.000 Din;
- 4) 7½% boni za orijentalno železnico
119.977.264 francoskih frankov;
- 5) 8% Blerovo posojilo 15.250.000 dolarjev;
- 6) 7% Blerovo posojilo 30.000.000 dolarjev;
- 7) 5% zunanje posojilo 200.000.000 francoskih
frankov;
- 8) Reliini dolg Angliji 2.068.843 funtov;
- 9) Vojni dolg Angliji 25.591.428 funtov;
- 10) Vojni dolg Ameriki 62.450.000 dolarjev;
- 11) Dolg po inšbrškem sporazumu 23.332.614
francoskih frankov;
- 12) Predvojni srbski dolg 785.109.500 franco-
skih frankov;
- 13) 5% londonsko posojilo 216.340 funtov;
- 14) Posojilo bank 1913, leta 9.600.936 franco-
skih frankov;
- 15) Avtonomni dolgov 94.000.000 Din;
- 16) Jugo narodni banki 4.069.019.907 Din;
- 17) Leteči dolgov 1.200.000.000 Din;
- 18) Vojni dolg Franciji 1.897.296.240 francoskih
frankov.

To je stanje poznanih dolgov s 1. decembrom
1927. Te dolgove preračunati v dinarje je težko,
ker je sporno vprašanje, ali je tuje valute preraču-
nati po današnjem kurzu in v papirju ali po zlati
valuti in po kurzu pri zaključitvi posojila. Od re-
šitve tega vprašanja je odvisna tudi višina svote,
ki se pokaže pri preračunavanju v dinarje. Pri nai-
ugodnejših pogojih za Jugoslavijo v tem pogledu
znaša SVOTA POZNANIH DOLGOV 56 MILI-
JARD 346 MILIJONOV DINARJEV, kar pomeni,
da pride na vsako glavo v državi okrog 4500 Din.
državnih dolgov. Samo plačevanje obresti za te
ogromne dolgove požre letno do 4 milijarde dinar-
jev. Ker pa se obresti ne plačujejo redno, narašča
državni dolg sam. Vladajoča buržuazija ne more
najti izhoda iz te situacije. Ljudstvo je že izcejeno,
da komaj še daje za tekoče izdatke, svojih pro-
fitaških kas pa burži ne odpre.

Edin izhod iz tega stanja je: ČRTANJE DR-
ŽAVNIH DOLGOV! Buržuazija, ki živi od teh
dolgov, tega ne bo izvedla, delavec in kmet mo-
rata vzeti oblast v svoje roke in poleg vsega osta-
lega rešiti tudi to vprašanje s tem, da se črtajo vsi
državni dolgov.

Fašistični proces proti komunistom.

— Pred procesom italijanskih komunistov. Proces
proti italijanskim komunistom Gramsci, Ferracini in 50
njihovih sodrug, ki bi se prvotno morali vršiti že v
sredini oktobra lanskega leta, se bo pričel koncem me-
seca januarja. Mussolini je z odgoditvijo procesa od
oktobra do januarja hotel pridobiti nekaj na času, da
bi režim črnih srajc zamogel zbrati obtežljivi material
in pred javnostjo opravičiti svojo nasilno protikomunisto
postopanje. Fašizem čuti, da bo iz tega procesa izšel
oslabljen in kompromitiran, odtod njegova bojazen pred
dičemo: fašizem ali komunizem, dilema, ki se bo z vso
prepričljivo silo postavila na tem procesu. — Ta proces
je monstruozen. Postavljeni bodo pred črnosrajčne
sodnike moške — sodrugi, kateri politično delovanje
po zakonu ni prepovedano in celo po fašistovskih zaka-
nih ne. Res je, da je organizacijska aktivnost komuni-
stične stranke Italije pred 8. novembrom 1926 bila šte-
galna ali ta način tajnega podzemnega organiziranja
komunistične stranke je bila življenjska nujaost defen-
zivnega karakterja proti nezakonitemu režimu, ki je
preprečeval komunistom po pisanih zakonih dovoljeno
svobodno politično delovanje. — Proces sam bo pri-
moral vlado, da se odpove svoji »juridični« poziciji in
s tem bo ona priznala, da je ta proces ponovni nasilni
akt represalij za aktivnost, ki jo komunistična stranka
danes razvija med delovnim ljudstvom. Z odstopom iz
svoje »juridične« pozicije se Mussolini postavlja na
teren vojnega stanja, katero naravno predpostavljajo
vojno, priznava vojno stanje in sovražnika. — Tukaj je
dilema: Ali ostati na svoji pravni poziciji in vzeti na
sebe obsodbo javnega mnenja v tem monstruoznem pro-
cesu: ali pa priznati obstoj permanentnega obsednega
stanja v Italiji. Tukaj na tej dilemi vlada koleba in s
tem se dá tolačiti, zakaj je ta proces odložila do sedaj.
— Situacija v Italiji je takšna, da bo proces proti Gram-
sciju, Ferraciniu in 50 njihovim soobtožencem, to je
proces proti komunistični stranki Italije, imel za posled-
dico le nagli porast elementov, ki bodo doprinesli k
dekompoziciji režima črnih srajc. Kakšno bo mnenje de-
lavcev, kmetov in brezposelnih, ki žive v neprimerni
mizeriji? Kakšno bo mnenje naroda v očigled procesu
proti K. S. I. ? — Ljudstvo bo reklo, da imajo komunisti
prav. Zatirane narodne manjšine bodo na strani obto-
žencev, ki se kot komunisti borijo za svobodo vseh
narodov. Vsi ti potlačeni in zaslužjeni bodo rekli: Edino
komunisti se ne udajo, le oni sami vodijo dosleden boj
proti fašizmu in so pripravljeni s svojim življenjem pla-
čati svobodo zaslužjenih, potlačanih narodov, osvobo-
denje proletariata. V času, ko so socialpartizanti izdali in-
terese delavstva, ko so se reformisti sramotno prodali
Mussoliniju (d'Artagnan in drugi), nekateri pa zbežali
na varna mesta v inozemstvu in zapustili trepe delovno
ljudstvo, ko so vse buržjske levčarske stranke s po-
pustni vred kapitalirale pred fašisti in stopile v njihovo
službo, je K. S. I. ostala na svojem mestu. Komunisti
se ne udajo. Brez dvoma, da stranka

Za konsolidacijo delavskega gibanja.

Naše splošne naloge.

»Proletarska avantgarda je pridobljena za idejo. To je najvažnejša stvar. Kajti brez tega ni mogoče napraviti niti prvega koraka k zmagi. Toda od tu pa do zmage je še precej daleč. S samo avantgardo je nemogoče zmagati. Vreči samo avantgardo v odlični boj, preden je cel razred, preden so široke mase zavzele stališče ali direktne podpiranje avantgarde ali vsaj naklonjene nevtiralnosti napram njej, in so popolnoma nesposobne, da podpirajo sovražnika — to bi bila ne samo blaznost, temveč tudi zločin. Toda, da bi celokupni razred, da bi široke mase delovnih slojev in zaslužnjakov od kapitala, v resnici zavzele to stališče, zato ne zadostuje samo propaganda in agitacija, zato so potrebne politične izkušnje, teh mas samih.« **Lenin.**

Te Leninove besede nam kažejo splošno pot do konsolidacije delavskega gibanja in do njegove zmage. »Teorija postane sila, kadar jo sprejmejo mase,« je rekel že Marx. Avantgarda mora delati med masami, jih voditi v vseh dnevnih bojih, probujati jih in duševno revolucionirati ter pripravljati za končni boj. To nalogo mora vršiti le v boju z oportunizmom, katerega namen je ravno oviranje procesa revolucioniranja delavskih mas. Velika napaka onih sodrugov delavcev, ki so leta 1926 šli med zedinjase, je bila ta, da niso razumeli potrebe tega boja, da niso videli, kakšna nevarnost preti proletariatu, če se njegova avantgarda prilagodi oportunizmu, ki pomeni hlapčevanje buržuaziji. Po veliki večini so ti sodrugi sami po lastnih političnih izkušnjah spoznali, da je iluzija sodelovati z agenti buržuazije, ki so le na jeziku za razredno boj proletariata, v dejanjih pa proti njemu. Zato so se ti sodrugi delavci vrnili, oziroma se še vračajo na ono pojmovanje enotnosti delavskega razreda, ki ga zastopa »Enotnost« po besedah Lenina: »Enotnost — je velika stvar in veliko geslo. Toda delavski stvari je potrebna enotnost marksistov, a ne enotnost marksistov s takimi, ki marksizem pačijo ali mu celo nasprotujejo.« (Gl. »Enotnost« št. 4, 1. 1927.)

Boriti se moramo za enotnost delavskega razreda pod rdečo zastavo marksizma. Pobijati moramo vse oportunistične, zedinjase, utopistične, malomeščanske iluzije, vsepovsod med proletariatom. Toda ne samo s teoretično agitacijo in propagando, temveč na podlagi političnih izkušenj delavskih mas samih.

Kaj se to pravi? Delavske mase dobivajo politične izkušnje v razrednem boju, v teku bojev proti kapitalističnemu izkoriščanju za uveljavljanje njihovih pravic. Čimbolj enotno in strnjeno je delavstvo v teh bojih, tembolj se more boriti. To razume in čuti delavec zlasti danes, ko je vsled pritiska gospodarske krize in vsled terorja podjetnikov delavska solidarnost zrahljana. Dekalisti morajo povsod v obratih usvajati to enotnost proletariata v boju. To je prvo, kar moramo delati, da dosežemo konsolidacijo delavskega gibanja. Mobilizirati moramo delavske mase v bojih za njihove neposredne dnevne zahteve. To mora biti izhodišče naše strokovne politike, kateri mora »Enotnost« posvetiti veliko večjo pozornost, kot jo je posvečala doslej. Ustvarjati moramo enotno fronto vsega delavstva brez razlike strni spodaj po obratih.

Ravnatoka moramo dekalisti kot organizirana celota v vseh važnih političnih vprašanjih, ki zadevajo interese širokih delovnih mas, delati za enotne splošne akcije proletariata. Pozivati moramo na enoten nastop vse delavske stranke in organizacije. Mi hočemo čim močnejše zastopati delavske interese, zato moramo ustvarjati enotno fronto. V teku teh akcij bodo delavske mase dobile izkušnje in spoznale, da ponovno nastopa čas boja, da so si predolgo že v mrtvili in pasivnosti pustile odirati kožo s telesa za kapitalistične profite in nove kapitalistične vojne, začele se jim bodo rušiti iluzije o meščanski družbi in meščanskih strankah, razkrinkali se bodo vsi oni »prijatelji delavstva«, ki so prijatelji le na jeziku, v dejanjih pa ga zadržujejo od boja, t. j. od edinega njegovega sredstva. To je drugo, kar moramo delati, da prebudimo in

zberemo mase, da konsolidiramo in ojačimo delavsko gibanje.

Avantgarda mora biti bolj aktivna in mora aktivirati mase. Brez bojev za dnevne zahteve delavske mase ne morejo dobiti nih izkušnje, ki so jim potrebne, da se zberejo okrog avantgarde.

Te splošne naloge mora imeti vsak zaveden dekalist pred očmi. Vse revolucionirajoče izkušnje, ki jih nudi življenje, mora spravljati vsem proletarcem v zavest, da tudi oni postanejo razredno zavedni, t. j. dekalisti.

Pismo „Enotnosti“.

OPOMBA UREDNISTVA.

V rubriki »Za konsolidacijo delavskega gibanja« objavljamo mnenja delavcev o tem vprašanju, čeprav se z njimi ne bi strinjali. Premajhen prostor nam ne dopušča, k vsakemu dopisu sproti poudariti svojega stališča. To bomo storili od časa do časa, k več dopisom skupaj. S to pripombo objavljamo sledeče pismo:

Splošno sodrug urednik!

Sicer Vas ne morem z nobenim sredstvom prisiliti, da mi to pismo objavite, vendar se mi zdi, da bi bilo dobro, ako bi moji prošnji ustreli. Dobro za marksizma.

Marsikdo od sodrugov misli, bodisi v naivnosti, bodisi v jezi, da je naredil že veliko in duhovito delo, ako je svojega doživetnega nasprotnika prav zahteval obdelal v listu. Po mojem mnenju ni to prav. List naj bi bil za to, da svoje pristaje in delavce spodbuja idejno in moralno dviga. Naša ideja rabi mnogo poživljajalnih in idejno dobro podkovanjih ljudi. Tako vzgojo ne moremo prepustiti nasprotnikom in njihovim listom a la »Slovenec«, »Jutro«, »Narod« itd. Sami moramo svoje ljudi vzgajati. Vzgojna naloga pa ni lahka in ni za vsakega. V tem kakor v drugih ozihrh se moramo ločiti od meščanstva. Zato ne odobravam, ako se oglašajo dopisniki »Enotnosti« n. pr. s takimi besedami: Na shodu pri Gambirnu je govoril najmočnejši šlager J. Stanko iz Ljubljane. Ali pa »ta in ta je izdal proletarce«, pa ne navede nobenega dokaza. Po mojem mnenju ni izvršil Stanko (razen morda taktičnih pogreškov) nič takega, da bi se smelo nanj opravičeno pljuvati. Poleg tega je tudi odpuščen iz službe radi dela med proletarci. Ali ni prišlo še do zedinjenja med zagrebško delavico in med U. Savezom je krivda drugod. In ta krivda se ne masčuje nad grešnikom, pač pa nad železničarji, ki so pa pri vsaj stvari precej nedolžni. Bi sklenli: Odvadimo se brez dokazov kogarkoli sumničati in po nepotrebnem žaliti in se medsebojno zabavljati. Ako se pa kaj ve, vstane v imenoma, da tako ocedimo naše delavske vrste. V težkem boju skušajmo biti močnejši nasproti slabšemu. Sem prepričan, da potem ne bo preteklo več let, dni, ko se bo v obupane mase vrnila zavest, vera v svojo moč in se bodo pričele zbirati tam, kjer jim je po zgodovinskem razvoju odkazano mesto.

Bodimo boljši, v vseh ozihrh boljši od buržuazije in njenih opred. Delavci se bodo zbirali le okrog najboljših delavskih zaupnikov, okrog najresnejših. Danes se delavci strokovnih organizacij ogibljejo, ker instinktivno čutijo, da nekaj ni v redu. »K socialistom ne gremo«, pravijo, ker izgleda njihovo delo zares kot posledica kompromisa z buržuazijo. Delajo brez kontrole od strani proletariata in nočejo, da bi se z našo pomočjo ponovilo, kar se je 1914 in 1918. K Bernotu ne marajo trčeti, da se okoli njegovih organizacij proletariata ne bo nikdar združili. Tudi sploh ne smatrajo, da bi bilo vredno o tem govoriti. Bernotovo stvarstvo imenujejo sektaštvo. »Šli bi« — pravijo — »k Dekalistom. Dekalisti so edini sposobni kaj narediti in po našem mnenju edini na pravi poti. So nam tudi najbližji in vanje bi imeli popolno zaupanje. Nič si bolj ne želimo, kakor da bi dekalisti začeli povsod delovati v skupnih organizacijah. Le to bi radi, da bi bil list »Enotnost« pisan tako, da mu ne bi mogli očitati, da preveč sovraži in obrekuje. Vemo, da ne laže ne obrekuje. Le izgleda včasih. Od tam in sam od tam čakamo, da nam pridejo na pomoč z delom in nasvetom.«

Sodrugi! Slušajmo glas delavcev, ki imajo svoje oči v nas uprte!

Zedinjaš.

Odgovori na vprašanja.

Upamo, da ugodimo veliki potrebi, ko otvarjamo v »Enotnosti« rubriko, v kateri bomo objavljali odgovore na vprašanja, ki jih stavljajo uredništvu naročniki. Objavljali bomo odgovore na splošno važna vprašanja, na vprašanja, ki se ne tičejo splošnosti bo uredništvo odgovorilo pisмено, če vprašalec priloži vprašanje 2 Din v znakmah za poštno storitev. Odgovor bodo dobili je naročniki, ki imajo poravnano naročnino.

BOSTANJ — Agrarna reforma. Na vaše vprašanje, kam se je pritožilo v zadevi dodeljevanja prva in poslovanja agrarne odbora, odgovorjamo: Prva instanca za te zadeve je »Okrožni odbor za agrarno reformo«. V Sloveniji imamo dva: enega za ljubljansko okrožje (oblast) v Ljubljani (v Auerspergovih hiši na Valvazorjevem trgu), drugega, za mariborsko okrožje v Mariboru. Prošnjo oziroma pritožbo je vložitvijo pristojnega sreskega glavarstva. Proti rešitvi tega odbora gre pritožba v določeno roku, ki je v rešitvi označen. »Direkcijo za agrarno reformo« v Ljubljani (v isti hiši kakor okrožni odbor). Pritožbo je vložitvijo ravno tam. To je druga instanca. Tretja instanca je minister za agrarno reformo.

Pomni: Agrarna reforma v Jugoslaviji ne sloni na nobenem zakonu. Za agrarno reformo je dosedaj izdajala vlada samo naredbes in uredbes, ki so pravzaprav vse nezakonite. Te naredbes in uredbes je vlada izdajala v toliko, kolikor se je (takoj po vojni) buržuazija kmetov in delavcev bala. Takozvane »Predhodne odredbe«, ki so bile izdane 25. februarja 1919, so kmetom dosti obetale. Pozneje, pa je izšlo nebroj naredb in uredb, ki so kmetom samo jemale, kar jim so »Predhodne odredbe« dajale. Vsak minister je izdal o vsaki reformni zadevi nove naredbes in uredbes, tako da jih imamo danes dve debeli knjigi. O posameznih predmetih je izdano do 70 različnih naredb. tako da je danes vsako vprašanje agrarne reforme tako zamotano, da ni več ne boža, ne hudica, ki bi ga razvozal. Ni treba povedati še posebe, da je imela buržuazija ves interes na tem, da se vsa ta vprašanja tako zamotajo. S tem je rešila »svojo« zemljo. Vi tožite, da so v krajevnem odboru za agrarno reformo samo obrtniki in bogati kmetje. Gotovo! Tudi to je namenoma tako napravljeno. Pritožujete se čez inženirja — Slovenca, ki da je za vas mnogo slabši kakor prejšnji, Nemec. Tudi to je naravno! On se mora ravnati po direktivah, ki mu jih dajejo tisti, ki so zato tukaj, da se agrarna reforma ne izvrši. Agrarna reforma se je izvedla samo v Bosni in Hercegovini, kjer so jo izvedli kmetje sami in ki so tudi še danes pripravljivi vgovarjati jo s pestmi — in pa v toliko, v kolikor je bila potrebna za kolonizatorske namene, za raznarodovanje Madjarov in Nemcev (v Vojsvodini), Bolgarov v Macedoniji in Arnavtov na Kosovem. Vse drugo je bil samo pesek v oči kmetom.

S tem pa vam ne odsvetujemo, da se ne pritožite. Narobe! Za vsako krivico se takoj pritožite! Vi se morate boriti za svoje pravice, ker samo z bojem se jih da doseči! Le vložitvijo pritožbe, da bošle spoznali svoje »dobrotnike«!

Občinske volitve v Brodu na Savi se bodo vršile 15. januarja. Komunisti nastopajo samostojno z delavsko listo, katere nosilec je š. Bradic.

ga višjalega, delavce je pa oskodoval. To se poprej ni dogajalo. — Druščev več! Delu čast in oblast! Eden na željo prizadelet delavcev.

IZ MARIBORA. (Buržuazija se ženi.) V soboto dne 14. januarja je bilo prvo zasedanje novoizvoljenega občinskega odbora ter volitev župana. Klerikalci so v »Mariborčanu«, ki je izhajal pred volitvami in zalajal po volitvah, imeli radi Slavenke banko, mestne hranilnice itd. demokrate za največje »ravnarje«; celo umorjenega s. Fakina v Trbovljah so začeli šteti pred njimi, ga tudi nekako reklamirali za »svojegea«. Toda delavci si mislimo, zakaj ga niste živega šteli in zakaj se njegovi morilci še vedno svobodno v senci klerikalnega režima sprehajajo. Ja, ja, gluha vkup štrila, in glej: glasovali so klerikalisti, orjunaši, hakenkreuzlerji in tudi njih narodno socialen republik Tumpelj, ker so mu klerikalci dali stanovanje v novi občinski hiši kljub temu, da ima lepo in prostorno stanovanje — vsi složno, kakor se šika za klerikalnega kandidata dr. Juvana, ki je bil s 25 glasovi izvoljen. Eržen z glasovi odbornikov SSJ in glasom s. Čanžeka je ostal v manjšini. Obrtnik in radikal sta oddala prazne glasovnice; radikalac se je najbrže skujal, ker so mu ob priliki vezanja list klerikalci baje požili en mandat. — Za podžupana je bil izvoljen demokrat dr. Lipold; istokotko tudi v mestni svet ni bil izvoljen niti eden delavski zastopnik. V parlamentu, občinski skupščini in v občini, povsod gospodari buržuazija, bremena delavskemu razredu so vsak dan večja, pa kaj brigza to buržuazijo. Ali bo kdaj konec tega trpljenja? Malo je proletarcev v Mariboru, ki verujejo v moč delavskega razreda, kajti social-patriotije sejejo le malodušnost, ampak kljub buržuaziji in reformistom ostane naša vera trdna in neomahljiva: da ti delavski svet sedaj propal, boš vstal, da ti o pravici boš odločeval. Delu čast in oblast! Ge.

LJUBLJANA. Razmere v tobačni tovarni. Tudi v naši tovarni nam jemljejo pravico za pravico. Od 1920. leta sem so nam vzeli skoraj vse kar smo si do takrat priborili. Z novim pravilnikom se uvaža racionalizacija, po kateri morajo sedaj opravljati trije delavci isto delo, ki so ga do sedaj izvrševali štirje. Razumljivo je, da so na ta način mogli izvesti tudi redukcijo delavstva. Delavci niso podvzeli nobene akcije za obrambo svojih pravic. Večina je namreč se enkrat verjel klerikalcem, ki so obljubljali vsemogoče, ki pa tako kot vsi drugi niso napravili nič. — Sedaj se sliši, da je v proračunu finančnega ministra samo 30.000 Din za ljubljansko tobačno tovarno predvideni. Če je to res, si lahko mislite, kaj bo z 1100 delavci, ki so še v tovarni. — Med delavce hoče uprava zanesti razprtijo. Povisati hoče za par dinarjev plače starejšim delavcem, mlajšim pa znižati. Delavci se moramo medsebojno podpirati, stari in mladi moramo skupaj držati in ne pustiti se izigrati eden proti drugemu. — Podjetje, ki donasja letno velikanske dobičke, plačuje delavce za 50% slabše kot pred vojno; slabše je v tem državnem podjetju kot pri kakih privatnih firmah. — Še ena slika. Par delavcev, ki garajo že nad 40 let, je uprava »nagradila« s 300 Din za 49 letno službovanje. Več niso dali, ker je treba štediti, ni pa treba štediti pri gospodih, ki nekateri tovarne še dobro ne poznajo, ki so dobili mnogi siljano nagrado. — V bodice bomo se pisali, da bodo naši delavci, moderni sužnji, spoznali prevaro meščanskih strank in stopili pod rdečo zastavo, ki jih bo vodila in privedla do zmage. Delavci, združite se in čitajte naše liste.

PARACIN — SRBIJA. V »Radničkem Glasniku«, ki ga izdaja Karamina od ORS v Zagrebu, ste mogoče čitali, da hrastniški sodrugi rušimo socialistične organizacije. Kaj pa je resnica? Nastopili smo proti Dimb. in Sab, ki delata proti delavskim interesom, in zato nas Karamina napada. Kako živimo, sporočimo drugič, danes vam pošljemo 142 Din za tiskovni sklad z željo, da bi nas tudi po drugih krajih posnemali.

TRBOVLJE. (Brez higijene.) Župan Sitter pravi, da Trbovlje napredujejo, mi rudarji pa od tega napredovanja nič nimamo. Kaj nam pomaga lepa skleda, če je prazna. Lačni smo vedno bolj in bojimo se iz dneva v dan, da nas prime še kakšna bolezen. Na pr. rudarji iz Zabje vasi smo že pred tremi leti prostili, da se nam postavi pralnica. Reklo se nam je, da se bo to zgodilo, ko bo zgrajen vodovod. Vodovod že zdavnaj deluje, mi smo pa še vedno brez vode za pranje. Gabi se mi, ko gledam ponoči, ko rudarske žene pri pitnem vodovodu perejo otroške blatne cunje, da nas smrdi kar duši. Pa kaj ji hočem? Ne morem ji reči nobene besede, ko pa jo skrbj samo to, da bo drugi dan mogla preobleči otroka. Žene pa niso krive, če kolonija z nad dvesto oženjenimi vsled nesramnosti TPD še nima pralnice. TPD rudarjem naravnost preprečuje sražnost. V novi hiši za paznike imajo pralnico, pa rudarskim ženam je vstop v to pralnico prepovedan. Potoka nobenega ni v Zabji vasi, pralnice ni, kaj preostane drugega kot prati pri ceveh pitnega vodovoda in kužiti to vodo. Milijonški profiti, kateri se stekajo v žep TPD, bi družbi z lahkoto omogočili zgraditi pralnico, pa ravnatelj noče, kaj zato če sedaj na spomlad prične tisti in druge bolezn. kot vsako leto. Kakor ga ne doseže glad, ki mori nas in naše družine, tako je ravnatelj zavarovan tudi pred boleznimi. Rudarjev pa itak ni škoda. — Strajk-brebersko kolonijo imenujejo rudarji Pauerjevo kolonijo, ker so tam nastanjeni večini oni, ki so v stavki 1923. leta slaykokazili. Ti ljudje uvažajo posebno naklonjenost ravnatelja. Po 4 družine v eni hiši in vsaka ima svojo pralnico. Prizadeži.

ZIDANI MOST. (Kako nas odirajo duhovni gospodje.) Tukašnjim čitatelji prosimo, da nam dovolite nekaj prostora v »Enotnosti«, da povemo proletarcem, kakšne razmere vladajo pri nas. Marksistiki si danes gotovo misli, da je pri nas vse v redu. Ni naša navada, da bi se oglašali po časopisih ali včasno se nam vidi potrebno, da napišemo nekaj, kar nam ne ugaia in nas nadleguje. Se preden se je zima začela, je naš gospod župnik v Širju zahteval od nas, da bi mi kot verne ovce toliko denarja nabrali skupaj, da bi si gospod kupil čevlje za zimo, ker drugače ne bo hodil iz Širja v Zidani most mašo brat. Drugi slučaj: preden je minulo leto 1927 je naznanil ta gospod, da morajo vse verne družine pripraviti na Silvestrov dan po enega kovača, da pride na isti dan blagoslovljat polhštvo od hiše do hiše in to se je tudi zgodilo. Dne 31. decembra 1927 pride ta gospod s spremljevalci ter hodi od stanovanja do stanovanja ter blagoslovlja polhštvo, drugi in premog, kolikor ga je imela stranka v kuhinji. Seve vsaka stranka je morala nekaj darovati. Mislimo, da je ta gospod hodil od hiše do hiše le radi kovačev. Pa vse to našemu g. še ne zadostuje. Pravi, da rabi še eno suknjo, ne vem ali jo bomo kupili? Od revežev se da vse dobiti in tako gre ta stvar naprej. Dances si dovoljuje ta gospod že to, da zahteva od solških otrok, da morajo prinašati ob sobotah 2 Din seboj v šolo, ker drugače ne bo hodil iz Širja v Zidani most svojo službo opravljati. Radovedni smo, kaj se bodo še vse zahtevalo od nas vernih ovci! Da našim klerikom vedno primanjkuje denarja se ne čudimo, ali čudno se nam delavcem in železničarjem vidi, da se le od nas vse zahteva in da se govori: ja, vi imate! Seveda imamo na pol nage otroke in raztrgano obleko, imamo tudi dolgove, da jih nobeden pes ne poljuna. Imenuje nas grešnike in ne vem še kaj, čudimo se pa, kako je to mogoče, da gospodje med nas grešnike sploh marajo zahajati, ako kaj rabijo? Zakaj ne gredo k svojim prijateljem bogatim, ker imajo vsega dovolj. Torej le ti ubogi kmet, železničar in delavec si tisti, ki plačujejo največ davka in najmanj za službo, moras pa vzdržati vse in povrh tega še kleruse. To smo zapisali za danes ter pričakujemo, da se taki slučaji ne bodo več dogajali, kajti ako se ta stvar udomači, da se bo hodilo od hiše do hiše, mogoče za vsak praznik, kam pa pridemo. Grešnik.

HUDA JAMA. separacija. (Metode pomožnega paznika.) Že večkrat smo ponavljali dejstvo, da kar se dogaja v tem revirju — se nikjer na svetu, niti v Aziji. Gospodje, bodite verjeti, separacija je v pravem pomenu besede Straiwaesunga za rudarja, ki je tu sem prestavljen. Govoriti imamo s poznanim paznikom. Dne 11. jan. t. l. ob pol 9. uri zvečer se javi neki delavec, da ga noga boli — in da bo šel domov. Paznik k temu ne reče ničesar. Drugi dan pride delavec zopet na šit, pa ga nahruli paznik: Kdo vam je rekel včeraj ti do-mov, ali mislite da je tukaj tako kakor pri paurih, tukaj se dela. V 14 dneh ste obračunani in odpušeni. — Drugi slučaj. 6. jan. t. l. delavec zboli, 7. gre po bolniški list — paznik mu ga da, a zraven se eno pismo za ravnatelja. Kaj je bilo v tem pismu, delavec ni vedel. Zvedelo se pa je, ko gre delavec »fasat« v rudniški konzum in ne dobi ničesar — ker je odpuščen. Ta paznik naj si zapomni, da je boljše pri »paurih« — kot biti delavec pri TPD pod komando kapitalističnih trgovinov — in pljavk. Kmet lepše ravna s svojo delovno živino kot vi z delavci, katere psujete z raznimi žaljkami, ki pa padejo nazaj na vas. Ravnatelj se za take stvari ne zmeni. Njega še veseli, da ima take paznike. Kaj je storiti? Od človeka do človeka moramo iti in vsem soptrpinom dokazati, da se moramo vsi združiti v razredno strokovno organizacijo, ki bo zmogla odbiti napade TPD in njenih valptov. Čitajmo in širimo »Enotnost«. Logo.

EYSDEN — BELGIJA. (Preganjane rdečih po črni.) Moram oditi iz tega kraja, ker je nastal tak podjemetniški in oblastveni teror, da ni za vzdržati. Politično-državno službo vršijo tukaj duhovniki in usmiljene sestre. Ti ljudje hodijo po stanovanjih »obiskovati« katoliške družine. Pri teh »obiskih« ti napravijo celo preiskavo. Glejajo, če so v stanovanju kakšne vse podobe, vprašujejo, če hodijo v cerkev in k spovedi. Če ni svetih podobe je oken v strehi. Ko sem mu odgovoril, da nimam denarja, je s sviničnikom v roki zračunal, da mi mora ostati še precej denarja. Pozna pa tak duhovnik vse časopise. Ko je pri »obisku« videl »Enotnost«, sem čez 4 dni imel preiskavo, kakor še pri 8 Slovincih, 12 Madžarih, 3 Čehih, 6 Poljakih in 9 Italijanih, ki tukaj delajo. Toda preiskava je ostala brez zaželenega uspeha za žandarje, ker imamo vsi izkušnje še iz domovine. Lojze H. iz Zagorja.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) Vsi na delo brez razlike. Proletarce se ne bo, vedno ti preti nesreča, vedno ti v brano stoji. Nam beseda je osvetla, kapital nesrečne dni obeta, vedno ti v brano stoji in nikogar se ne boji. Veriga danes je velika, zato pa delajmo mi vsi za Svobodo, srečne dni. Mi vsi trpinj delajmo na to, da Svoboda zlata bo. Zato bodimo bratje vsi, iz vsega sveta, da tu veriga kapitala čimprej raztrgana. Kmetom zdaj je tudi hudo, ko banka ga ujeđa in mu nesrečne dni obeta. Kaj bom jaz ubog kmetič, ko sem izmozgan in zgaran? Kdaj bo prišel tisti dan, da bo kmetič s proletarcem stopil na plan? Davki so veliki. Če bo to še dolgo šlo, tudi naša kmeta prav kmalu konec bo.

DOBRUNJE. (Proletarce.) V